

רעידות אדמה – מה עושים ?

המדריך המלא להתנהגות נכונה בזמן רעידות אדמה בארץ ובחו"ל

אסונות טבע עלולים לתקוף אותנו בכל זמן ובכל מקום וללא כל התראה בין אם אנחנו נמצאים בארץ ובין אם אנחנו שוהים בחו"ל. רעידות אדמה הן גורם מרכזי לאסונות טבע הרסניים וקטלניים במיוחד, בעיקר מהסיבה שבלתי ניתן לחזות אותן כמעט בכלל, בניגוד לסופות הוריקן וסופות שלגים, אותן ניתן בחלק מהמקרים לחזות מראש. על כן, היערכות מקדימה לקראת רעידת אדמה והכרת דרכי הפעולה שיש לנקוט בזמן התרחשותה, הן פעולות הכרחיות וחשובות עד מאוד להישרדותנו ולהצלת חיינו במהלך האסון. לשם כך, הכנו עבורכם מדריך מקיף בנושא, באמצעותו תוכלו לדעת כיצד לנהוג בעת רעידת אדמה, בארץ ובחו"ל, וכך להקטין את סיכוייכם להיפגע.

Martin Luff

כללי ברזל שיש לנקוט בזמן רעידות אדמה: בזמן שהייה בכל סוגי המבנים

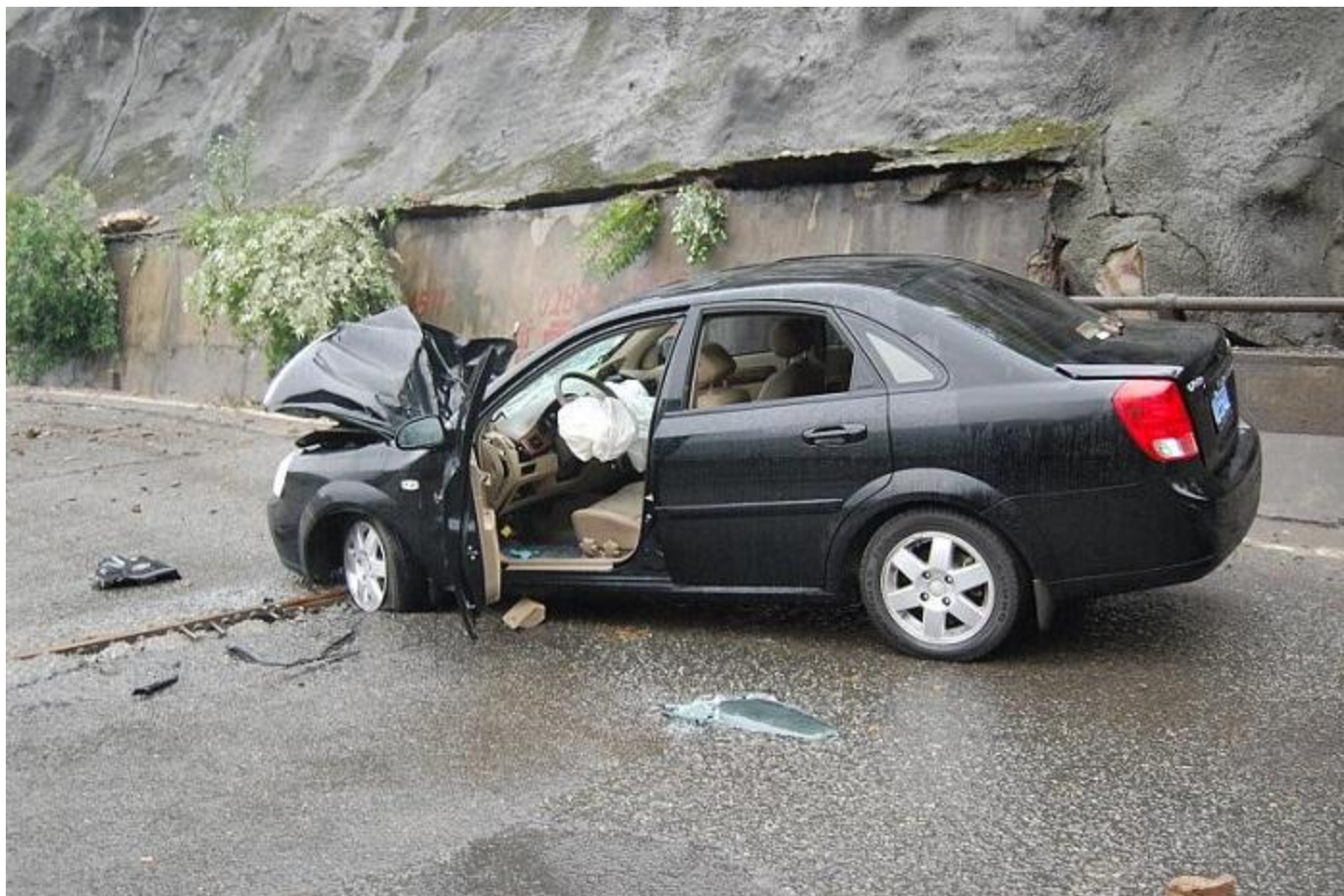
צאו לשטח פתוח - המקום הבטוח ביותר להימצא בו בעת רעידת אדמה הוא שטח פתוח. כאשר אתם בחוץ, הסכנה להימחץ תחת מבנים קורסים – שזו הסכנה העיקרית בעת רעידת אדמה, קטנה משמעותית. לכן, אם אתם נמצאים בקומת קרקע, או קומה ראשונה נסו להגיע כמה שיותר מהר החוצה לשטח הפתוח, והרחק מבניינים ועמודי חשמל.

היכנסו לממ"ד - אם אינכם יכולים לצאת למרחב פתוח, היכנסו לממ"ד והישארו בו עד אשר הרעידות יחלפו. שימו לב שאתם משאירים את דלת הממ"ד פתוחה, דרכה תוכלו לצאת החוצה אם שאר המבנה יקרוס. אם אין ממ"ד במבנה בו אתם נמצאים היכנסו לחדר המדרגות והישארו בו.

התרחקו מחלונות והיצמדו לרהיטים גדולים - במקרים בהם אין באפשרותכם לצאת לשטח פתוח או לחלופין להיכנס לממ"ד או לחדר מדרגות, נסו להתרחק כמה שיותר מחלונות, מדפים, ארונות ומקירות חיצוניים של המבנה והיכנסו לחדר פנימי. שבו בפינת החדר או שכבו בתנוחה עוברית בצמוד לרהיט גדול (כמו שולחן, שידה, ספה, מיטה). הקירות והתקרה שיקרסו יפלו על הרהיט וימעכו אותו אך סמוך לו ייווצר חלל ריק, מעין גומחה המכונה "משולש החיים", שיציל אתכם מפני פגיעה. תפיסת מחסה מתחת לשולחן או רהיט אחר עלולה להיות מסוכנת, כי ברגע שהרהיט יימחץ תחת משקל הקירות גם האדם שבתוכו יימחץ. לכן, רק אם מדובר ברהיט כבד וחזק בטוח יותר להימצא מתחתיו. שימוש במעלית בזמן רעידת אדמה ולאחריה, וכמו כן תפיסת מחסה מתחת למשקוף – מסוכנים מאוד.

בזמן נהיגה

ישנן מספר פעולות בהן יש לנקוט כאשר תוקפת אתכם רעידת אדמה בזמן נהיגה: אם אתם נמצאים בשטח פתוח, הרחק ממבנים ומעמודי חשמל, ההפעולה הראשונה שעליכם לעשות היא לעצור מיד את הרכב ולצאת ממנו. אם אינכם נמצאים בשטח פתוח כלל, או סמוך לבניינים, עצרו את הרכב ורוצו ברגל אל מקום שכזה. חשוב מאוד לא לעצור את הרכב מתחת לגשר, מחלף או מדרון ולהימצא סמוך להם מכיוון שאלו עלולים לקרוס.

old bacon

בעת שהייה בחוף

החוף הוא אמנם מקום פתוח ורחב בו לא יכולה להימצא סכנת התמוטטות וקריסה של מבנים, אך בעת רעידת אדמה החוף עלול להיות מסוכן לא פחות מכיוון שאחת מתופעות הלוואי של רעידת אדמה היא גל הצונאמי. משום כך, כאשר אתם נמצאים בחוף הים בזמן רעידת אדמה, התרחקו ממנו כמה שיותר מהר (לפחות לקילומטר אחד) או טפסו למקום גבוה (כמו קומה רביעית של בניין) ואל תחזרו אל הבניין גם אם רעידת האדמה חלפה, שכן גל הצונאמי עלול להגיע גם כמה שעות רבות אחרי רעידת האדמה.

תחת ההריסות

הילכדות תחת ההריסות יכולה להיות בלתי נמנעת גם אם פעלנו לפי כל כללי הברזל, אולם נקיטת הצעדים הבאים עשויה להעלות את סיכויי ההישרדות תחת ההריסות. ראשית, כסו את דרכי הנשימה עם חולצתכם, להגנה מפני האבק הרב. שנית, במצב כזה, בו אתם עלולים להישאר שעות רבות תחת ההריסות נסו לשמור על האנרגיה שלכם – אל תתישו את עצמכם בצעקות לעזרה. במקום זאת, נסו להקיש או לדפוק על צנרת או על קירות. הצלילים שתפיקו יובילו את המחלצים אליכם.

בכל מקרה שהוא – אל תדליקו אש או תפעילו מכשירים חשמליים! דליפת גז היא אחת מההשלכות המסוכנות שנגרמות כתוצאה מרעידת אדמה שעלולה לגרום לשריפה ולפיצוץ. אם אתם מבחינים באנשים שנלכדו בסביבתכם אל תנהגו בפזיזות כדי להוציאם - אלא הפעילו לפני כן שיקול דעת שכן ההריסות עצמם רעועות ולא יציבות. השתמשו בחפצים ביתיים כמו מוט ברזל או מגבה למכונית (ג'ק) על מנת לחלצם והגישו להם עזרה ראשונה במידת האפשר.

United Nations Development Programme

לאחר רעידת האדמה

גם לאחר שרעידת האדמה הסתיימה, הסכנה אינה חולפת מיד. רעידות אדמה מלוות בדרך כלל ברעידות אדמה נוספות, רעידות משנה, שמתפרצות כמה דקות ספורות לאחר רעידת האדמה הראשונה, כמה שעות או אפילו ימים. חשוב מאוד לנקוט באמצעי זהירות ולשמור על ערנות גם לאחריה: יש לצאת מיד אל מרחב פתוח אם הדבר אפשרי, (אך בשום פנים ואופן מבלי להשתמש במעליות) מכיוון שמבנים ששרדו את הרעידה הראשונה, ייתכן ולא ישרדו את רעידות המשנה. בעת ההתפנות היזהרו מפני חוטי חשמל קרועים, נסו ליצור קשר עם בני משפחותיכם ועם כוחות החילוץ, והימנעו כמה שיותר מלעבור דרך מבנים הרוסים.

היערכות מוקדמת

אמנם בלתי ניתן לחזות רעידת אדמה ולזהות מתי היא תתרחש, אולם ישנם מספר אמצעי בטיחות שעשויים למזער את הנזקים והפגיעות בנו בזמן רעידת אדמה, אותן ניתן לעשות כבר עכשיו בכדי להגן על עצמנו בעתיד:

- הסירו תמונות, מדפים וחפצים אחרים שתלויים מעל למיטות, שכן אלו עלולים להיות מסוכנים בעת רעידת אדמה והניחו חפצים כבדים במקומות נמוכים.
- חזקו אל הקיר פריטים אחרים קיימים שתלויים על הקיר כמו ארונות, מדפים ובדקו כי המזגנים, דודי השמש ובלוני הגז מקובעים היטב למקומם.
- אחסנו חומרים רעילים ודליקים במקום סגור ורחוק עד כמה שניתן ממקור חום.
- קבעו מקום בטוח (כמו שטח פתוח, ממ"ד, חדר מדרגות) אותו כל בני המשפחה יכירו וידעו להגיע אליו בעת רעידת האדמה, ותרגלו הגעה אליו.
- דעו את מיקום המפסקים הראשיים של הגז, החשמל והמים וידעו את שאר בני המשפחה על מיקומם וכיצד לסגור אותם – כך בעת הצורך ובמידת האפשר תדעו לעשות זאת ולמנוע סכנת התחשמלות ודליפת גז או שיטפון בתוך הבית.

Israel Defense Forces

בזמן שהייה בחו"ל

מכיוון שאין לדעת מתי והיכן תתפרץ רעידת אדמה, כדאי להיערך ולהתכונן לקראת אסון טבע זה ואסונות טבע אחרים, גם בזמן שאנו שוהים בחו"ל - שם הקשר שלנו עם המשפחה ועם גורמים אחרים מהארץ קריטי עוד יותר. לפניכם מספר אמצעים ופעולות שיש לנקוט בזמן אסון טבע בחו"ל:

פוליסת ביטוח מקיפה

אחד הדברים החשובים שיכולים להעלות את סיכויינו להיחלץ מתוך הריסות רעידת האדמה הוא פוליסת ביטוח חו"ל שכוללת שליחת צוות חילוץ והצלה מהארץ למדינה בה תמצאו, גם במקרים של אסונות טבע כרעידות אדמה. פוליסה זו חיונית וחשובה בעיקר אם אתם נוסעים למדינות מוכות אסונות טבע או מדינות עולם שלישי. פוליסות אלו אמנם יותר יקרות מפוליסות הביטוח חו"ל האחרות, אולם בעת אסון הן יכולות להציל חיים. אם נקלעתם למצב שאינכם יכולים להתקשר לארץ ולחברת הביטוח שלכם, חשוב שלקרובים שלכם יהיו את פרטי הפוליסה על מנת שהם יוכלו "להפעיל" אותה במקומכם. לשם כך, חשוב מאוד ליידע את הקרובים שלכם בבית בארץ, היכן אתם נמצאים לעיתים תכופות, ומתי אתם נוסעים למקום

כזה או אחר במהלך הטיול שלכם.

יצירת קשר עם נציגויות ישראל בחו"ל

גורם נוסף שרצוי מאוד ליידע אותו היכן אתם נמצאים ומה מסלול הטיול שלכם עם הגעתכם למדינה הוא נציגויות ישראל של משרד החוץ הנמצאות במדינות השונות. מתוקף תפקידן ועל פי החוק נציגויות אלו תפקידן לסייע לכל אזרח ישראלי שנמצא במצוקה. על כן, בעת אסון טבע, כמו רעידת אדמה, הירשמות מקדימה אצל הנציגות, וכמובן יצירת קשר דחופה עמה בעת האסון עצמו, תזרז את האיתור והחילוץ שלכם.

יצירת קשר עם המחלקה לישראלים בחו"ל של משרד החוץ

במקרה וקרוב משפחה שלכם נמצא בחו"ל ונודע לכם על אסון טבע שהתרחש סמוך למקום הימצאותו – יצירת קשר עם המחלקה לישראלים בחו"ל בחטיבה הקונסולרית של משרד החוץ, לא פחות חשובה ועשויה גם היא לזרז את תהליכי האיתור והחילוץ שלו. להלן הטלפונים ליצירת קשר עם מחלקה זו:

02-5303401, 02-5303644, 02-5303648, 02-5303287.

בנוסף לכך, משרד החוץ מתפעל **מרכז מצב** הפועל 24 שעות ביממה ומשמש כמרכז שליטה דיווח ותיאום במצבי שגרה וחירום, אליו מומלץ להתקשר בעת אסונות טבע ומקרי חירום אחרים מהארץ ומחו"ל:

טל': 02-5303155, פקס: 02-5303896, כתובת מייל: matzav@mfa.gov.il

יצירת קשר עם בתי חב"ד

בתי חב"ד הפזורים ברחבי העולם, יכולים גם הם לתפקד כמוקדי סיוע וכחדרי מצב בעתות חירום, כמו אסונות טבע, בהם תוכלו למצוא מחסה ודרכם תוכלו לנסות לאתר את קרוביכם או לחלופין ליצור קשר עם המשפחה.